

Kovács Pál Sámuel

Ez egy amatőr kép, az 1980-as években készült, Marosvásárhelyt a kollektív mellett, ahol gyűjtötték össze a lent. Négyen raktuk a lent, és őriztük a makfalvi lengyárnak, én a középben állok. A kép akkor készült, mikor már betegnyugdíjas [azaz leszázalékolt, rokkantsági nyugdíjas] voltam. Nem tanultam mesterséget, mert apám feszt küldött kapálni. Tizenkét éves korban már kezdtünk kapálni. Béla bátyám nagyobb volt, együtt mentünk, de apám nem engedte, hogy tanuljuk meg a szabóságot. Nem hagyta. Elmagyarázta apám, hogy akinek a szakmája jó, az a szakmát el kell lopja [el kell lesse]. Ez tiszta igaz, el kell lopni. Nekem nincs szakmám, de azért, ha valaminek nekiállnék [varrni], még visszaemlékeznek valamire, de én azért szerettem volna, hogy jól megtanítsa apám. Hát mit loptam el? Csak nadrágot és lájbit [mellényt] tudok varrni. Ha többet loptunk volna el, jobb lett volna, de úgy is jó volt, mert azt mondták a román katonaságnál a háború után: 'A gombot fel tudja varrni?' 'Igen.' 'Na, be a műhelybe!' Ott aztán még tanult az ember. Aztán a malomban dolgoztam, a Sörház utcában [ma Sinaia utca] de csak másfél évet voltam, mert a malmot lebontották, elvitték Kolozsvárra, akkor mondtam a főmolnárnak, Sólyom Jánosnak hívták, hogy 'Van hely nekem?'. Azt mondta, hogy öt perc múlva megmondom, és már lépett, és mondta, 'Na, holnap reggel jelentkezzen', úgy aztán onnan jöttem nyugdíjba, innen a Kossuth utcából. Az igazgató, Schwartz Mendel az zsidó volt, az is elment Izraelbe, 1963, 1964-ben. Kérdezte, hogy 'Hova való?', 'Hát innen, né, Bözödújfaluból', és már tudta is. Kihallgatott mindent, fülitől farkáig, aztán minden trimeszterben ötszáz lej prémiumot adott nekem. Aztán elkaptak, hogy ki akartam vinni a malomból egy tarisznya lisztet. Bevittek az irodába ehhez a Schwartzhoz, 'Na -- azt mondja, kacagta -- aztán többet ilyent ne csinálj!', de ő tudta úgyis, hogy mindenki csinálja. A káderest megláttam, a hóna alatt vitte a lisztet a tarisznyával, és akkor én is kezdtem. Harminc évig dolgoztam ott. 1976-ban volt az első szívinfarktusom, aztán egy-két évenként. Mikor a Lenin utcában a mentő vitt be [a kórházba], 'Né, Kovács bácsit megint hozzák'. 1992-ben tették be ezt a műszert [a szívritmusszabályzót]. Betegnyugdíjban voltam [azaz leszázalékolták, rokkantsági nyugdíjas volt].